

Tantárgy neve:		Pszichológia fakultáció	
Évfolyam:	11.		
Óraszám:	72		
Témakör	Óraszám	Fogalmak	Fejlesztési célok
1. A pszichológia, mint tudomány	4	Akadémikus pszichológia, alkalmazott pszichológia, általános pszichológia, fejlődépszichológia, szociálpszichológia, személyiséglélektan, behaviorizmus, pszichoanalízis, humanisztikus pszichológia, naiv pszichológia, tudományos pszichológia, introspekció, megfigyelés, kísérlet, interjú, kérdőíves módszerek, kísérleti csoport, kontroll csoport, korreláció.	<p>Tematikus tájékozódásfejlesztése a nyomtatott és elektronikus ismeretterjesztő információforrásokban. Tudja helyesen használni az alapvető pszichológiai fogalmakat. Tisztában van a tanult pszichológiai alapfogalmak jelentés tartalmával. A tanuló tisztába kerül a pszichológia alapvető bizonyítási eljárásaival és a pszichológia szemléletmódjának fő vonásaival.</p> <p>A tanult kísérletek módszertani sajátosságait képes lesz kiemelni és elemezni. Különbséget tud tenni a szakmai bizonyítékok és a nem kellően bizonyított tények között. Képes kritikusan viszonyulni a pszichológiai tartalmú információkhoz, tisztában van a tudományos bizonyítás alapvető kritériumaival.</p>

<p>2. Általános pszichológia: A lelki működés általános törvényszerűségei</p>			
<p>2.1. Észlelés</p>	<p>6</p>	<p>Észlelés: érzékelés, abszolút küszöb, különbségi küszöb, inger, receptor, észlelés, felismerés, lokalizáció, figura-háttér, perceptuális csoportosítás: közelség, hasonlóság, jó folytatás elve, észlelési illúzió. Távolsági jelzőmozzanat, monokuláris, binokuláris látás, észlelési konstancia, kontextushatás, alulról-felfelé és felülről-lefelé ható kognitív folyamatok, nagyság-távolság invarianciaelv. Emert utókép, Ames-szoba, Held: fordító prizmaszemüveg.</p>	
<p>2.2. Figyelem</p>	<p>2</p>	<p>Figyelem: spontán és akaratlagos figyelem, figyelem terjedelme, figyelem tartóssága, korai figyelmi szűrés, késői figyelmi szűrés.</p>	

2.3. Tanulás	5	<p>Tanulás: tanulás, klasszikus kondicionálás, reflex, feltétlen reflex, feltételes reflex, megerősítés, kioltás, instrumentális/operáns kondicionálás, effektus, formálás a kondicionálásos tanulás során, averzív kondicionálás, komplex tanulás, mentális reprezentáció, kognitív térkép, belátásos tanulás, utánzásos tanulás, tömbösítés, mnemotechnikai módszerek, helyek módszere, kulcsszó módszer, PQRS. Pavlov kísérletei kutyákkal, Thorndyke kísérlete: problémadoboz, Skinner kísérlete: skinner-doboz, Tolman kognitív térkép kísérlete, Godden és Baddeley tanulás kontextusa kísérlete bűvárokkal, Köhler csimpánz kísérlete.</p>	<p>A tanuló átlátja és megérti az általános pszichológiához kötődő fogalmakat, kísérleteket. Képes fogalmak összefüggéseinek meglátására, pszichológiai jelenségek összekapcsolására. Képes fogalmak összefüggéseinek meglátására, életből vett példákra való bemutatására. Irodalmi és filmélményeiben felismeri a tanult pszichológiai jelenségeket és ezeket képes összekapcsolni a tudomány által rendszerezett ismeretekkel.</p> <p>A tanult pszichológiai jelenségeket felismeri valós élethelyzetekből vett példákban.</p> <p>A pszichológia tanult jelenségeire tud szemléletes példákat, analógiákat említeni saját tapasztalataiból. Nyitottság az emberi megnyilvánulások megértésére, elfogadására.</p> <p>Képes önálló kérdésfelvetésre, véleményalkotásra, gondolatokról, ismeretekről, véleményekről személyes állásfoglalás kialakítására. Képes ismereteit</p>
2.4. Emlékezet	6	<p>Emlékezet: kódolás, tárolás, előhívás, implicit memória, eidetikus kép, rövid távú memória, kapacitás, elhalványulás, kiszorítás, hosszú távú memória interferencia, szemantikus és epizodikus memória, retorgrád és anterográd amnézia, konstruktív emlékezet. Loftus konstruktív emlékezet kísérlete.</p>	

2.5. Kognitív képességek	4 Kognitív képességek: konvergens, divergens gondolkodás, intelligencia, kreativitás, analógia, intelligencia hányados, alkotás fázisai.	analógias kiakasztása. Képes ismereteket világos nyelvi formában előadni.
2.6. Aktivációs szint, módosult tudatállapotok	6 Módosult tudatállapotok: módosult tudatállapot, alvás szakaszai, REM, nonREM, freudi álomelmélet: manifeszt álomtartalom, látens álomgondolat, álommunka, cenzúra, hipnózis, hipnábilitás, hipnózis indukció, poszthipnotikus szuggesztió, autogén tréning.	
2.7. Motiváció	4 Motiváció: motívum, motiváció, drive, alapvető/elsődleges motívumok, homeosztázis, humán motívumok, exploráció, manipuláció, altruizmus, szükségletek hierarchiája (Maslow), extrinzc és intrinzc motiváció, teljesítménymotiváció, igényszint, kudarckerülés, sikerorientáció.	

2.8. Érzelmek	2	Érzelmek: alapérzelmek, kognitív kiértékelés, arousal, faciális feedback. Schachter-Singer kísérlet, faciális feedback kísérlet.	
3. Szociálpszichológiai ismeretek 3.1. A társas kapcsolatok alakulása 3.2. Társas viselkedés 3.3. Attitűd	2 6 1	Csoportnyomás, konformitás, Asch: csoportnyomás kísérlete, Milgram: behódolás a tekintélynek. Norma, szerep, társas lazulás, sürgetettség, Dartley és Batson sürgetettség kísérlete: Az irgalmas szamaritánus, segítő viselkedés, felelősség megosztása, Zimbardo börtönkísérlet. Attitűd.	<p style="text-align: center;">A tanuló átlátja és megérti a szociálpszichológiához kötődő fogalmakat, kísérleteket. Képes az emberek és csoportok viselkedésének okait, az emberek közti kommunikáció és érintkezés jellemzőit példáiban vagy a mindennapi életben felismerni, ezeket a jelenségeket a pszichológiai ismeretek összefüggéseiben szemlélni. Képes fogalmak összefüggéseinek meglátására, pszichológiai jelenségek összekapcsolására. Képes fogalmak</p>

3.4. Társas megismerés	5	Előítélet, séma, sztereotípiák, holdudvar-hatás, elsőbbségi hatás, önbeteljesítő jóslat, autoriter személyiség, társas identitás, kontaktus-hipotézis, kooperáció, integráció, szegregáció.	öszszefüggéseinek meglátására, életből vett példákra való bemutatására. Irodalmi és filmélményeiben felismeri a tanult pszichológiai jelenségeket és ezeket képes összekapcsolni a tudomány által rendszerezett ismeretekkel. A tanult pszichológiai jelenségeket felismeri valós élethelyzetekből vett példákban.
3.5. Vonzalom	2	Rokonszenv, személyközi vonzalom: vonzóság, közelség, hasonlóság, ismerősség, szenvedélyszerelem, társszerelem.	A pszichológia tanult jelenségeire tud szemléletes példákat, analógiákat említeni saját tapasztalataiból. Nyitottság az emberi megnyilvánulások megértésére, elfogadására.
3.6. Agresszív viselkedés	4	Direkt-indirekt agresszió, antiszociális-proszociális agresszió, frusztráció-agresszió hipotézis, az agresszió katarzisz-elmélete.	Képes önálló kérdésfelvetésre, véleményalkotásra, gondolatokról, ismeretekről, véleményekről személyes állásfoglalás kialakítására. Képes ismereteit világos nyelvi formában előadni.
3.7. Nemi identitás és nemi szerep	2	Biológiai nem, nemi szerep, nemi identitás, nemi orientáció.	
3.8. Kommunikáció	4	Verbális és nonverbális kommunikáció, mimika, gesztikuláció, proxémika, zóna távolságok, posztuláris kommunikáció, posztuláris tükörjelenség, empátia.	
4. Szabadon felhasználható keret	7		

Évfolyam	12.
Óraszám	60
Témakör	Óraszám Fogalmak Fejlesztési célok

<p>1. Fejlődépszichológia</p> <p>1.1. Családi szocializáció</p>	<p>3</p> <p>7</p>	<p>Öröklés és környezet interakciója, kritikus periódus.</p> <p>Családi és intézményi temperamentum, könnyű, nehéz, lassan felmelegedő temperamentum, karakter kötődés, biztonságos, bizonytalan/ambivalens, bizonytalan/elkerülő, dezorganizált, idegen helyzet teszt, Harlow majomkísérlete Ainsworth idegen helyzet teszt.</p>	<p>Tematikus tájékozódás a nyomtatott és elektronikus is meretterjesztő információforrásokban. Tudja helyesen használni az alapvető pszichológiai fogalmakat. Tisztában van a tanult pszichológiai alapfogalmak jelentés tartalmával. Képes ismereteit világos nyelvi formában előadni. Tisztában van a pszichológia alapvető bizonyítási eljárásaival és a pszichológia szemléletmódjának fő vonásaival.</p> <p>A tanuló átlátja és megérti a fejlődéslélektanhoz kötődő fogalmakat, kísérleteket. Képes fogalmak összefüggéseinek meglátására, pszichológiai jelenségek összekapcsolására. Képes fogalmak összefüggéseinek meglátására, életből vett példákon való bemutatására. Irodalmi és filmélményeiben felismeri a tanult pszichológiai jelenségeket és ezeket képes összekapcsolni a tudomány által rendszerezett ismeretekkel.</p> <p>A tanult pszichológiai jelenségeket felismeri valós élethelyzetekből vett példákban.</p> <p>A pszichológia tanult jelenségeire tud szemléletes példákat, analógiákat említeni saját tapasztalataiból. Nyitottság az emberi</p>
---	-------------------	---	--

1.2. Fejlődésméletek és életkori jellemzők	7	Normatív krízis, identitás, szerepdiffúzió, moratórium, korai zárás, Bandura agresszív viselkedés utánzás kísérletei.	megnyilvánulások megértésére, elfogadására. Képes önálló kérdésfelvetésre, véleményalkotásra, gondolatokról, ismeretekről, véleményekről személyes állásfoglalás kialakítására. Képes ismereteit világos nyelvi formában előadni.
2. Személyiség-lélektani ismeretek: Személyiség felfogás	2		
2.1. Személyiség felfogás, személyiségjellemzők	3	Típus, vonás, extravertió, introvertió Big Five személyiségelmélet.	
2.2. A személyiség megismerése	2		
2.3. Személyiségelméletek	7	Freud elméletének alapfogalmai: id, ego, superego, tudattalan, tudatelőttés, libido, pszichoszexuális fejlődés, ödipális komplexus Humanisztikus elmélet: önmegvalósítás, szükségletek hierarchiája, hiány- és növekedési szükséglet.	A tanuló átlátja és megérti a személyiségpszichológiához kötődő fogalmakat, kísérleteket. Képes fogalmak összefüggéseinek meglátására, pszichológiai jelenségek összekapcsolására. Képes fogalmak összefüggéseinek meglátására, életből vett példákon való bemutatására. Irodalmi és filmélményeiben felismeri a tanult pszichológiai jelenségeket és ezeket képes összekapcsolni a tudomány által rendszerezett ismeretekkel. A tanult pszichológiai jelenségeket felismeri valós élethelyzetekből vett példákban.
2.4. Énkép	6	Szubjektív én, objektív én, elvárt én, ideális én, nem kívánt én.	A pszichológia tanult jelenségeire tud szemléletes példákat, analógiákat említeni saját tapasztalataiból. Nyitottság az emberi megnyilvánulások megértésére, elfogadására. Képes önálló kérdésfelvetésre.

2.5. Mentális egészség és betegség fogalmai	6	Skizofrénia, személyiség zavar, függőség, abúzus, szertolerancia, elvonási tünet stressz, stresszor, befolyásolhatóság, bejósolhatóság, tanult tehetetlenség, harcolj vagy menekülj válasz, megküzdés mentális egészség, pozitív pszichológia, szubjektív jóllét, élettél való elégedettség, Seligman: tanult tehetetlenség kísérlete.	Képes önállóan megfogalmazni, véleményalkotásra, gondolatokról, ismeretekről, véleményekről személyes állásfoglalás kialakítására. Képes ismereteit világos nyelvi formában előadni.
3. Az alkalmazott pszichológia területei	6	Óvoda- és iskolapszichológia, életvezetési tanácsadás, pszichoterápia.	Képes a pszichológiai ismereteit összekapcsolni az egészséges életvezetés szempontjaival. Tud olyan pszichológiai tényezőket említeni, amelyek pozitív vagy negatív hatással voltak saját vagy más emberek életvezetésére. Tud példát mondani arra, amikor a pszichológiai tudás hasznos volt egy helyzet megértésében vagy hatékonyabb kezelésében.
3.1. Pszichológia a mindennapi élet területén	5		
4. Szabadon felhasználható keret	6		